

# JAUNUMI LATVIJAS AUGU ŠĶIRŅU KATALOGĀ

## DAIGA BAJALE,

Valsts augu aizsardzības dienesta Sēkļu kontroles departamenta vecākā referente

Šogad Nacionālās augu šķirņu padomes (NAŠP) sanāksme notika 2. februārī un salīdzinājumā ar citiem gadiem šķirņu skaits, kam tika izteikts priekšlikums virzīt uz Latvijas augu šķirņu katalogu, bija neliels. Daļa šķirņu neizturēja skarbo pārbaudi, bet daļai šķirņu izmēģinājumi tiks turpināti.

Februāris jau tradicionāli ir nozīmīgs ar pārmaiņām Latvijas augu šķirņu katalogā, kad tas tiek papildināts ar jaunām Latvijas klimatiskajiem apstākļiem atbilstošām šķirnēm. Daļai šķirņu ir beidzies apjomīgais darbs pie saimniecisko īpašību novērtēšanas. Šķirnes tiek audzētas un izvērtētas divus trīs gadus vairākos izmēģinājuma laucīšos dažādās Latvijas vietās. Iegūtie dati tiek apkopotī un rūpīgi izvērtēti attiecīgo sugu grupu Nacionālās augu šķirņu padomes ekspertu darba grupās. Darba grupās ir pārstāvētas visas ieinteresētās puses – ražotāji, zinātniskās institūcijas, valsts iestādes, var piedalīties šķirņu pārstāvji. Process beidzas ar NAŠP sanāksmi, kas izvērtē darba grupās nolemtu

un izvirza priekšlikumus par šķirnēm, kuras virzīt iekļaušanai katalogā.

Uz Latvijas augu šķirņu katalogu tiek virzītas piecas šķirnes:

- ziemas kviešu šķirne '**Talsis**';
- sējas lucernas šķirne ar pieteikto šķirnes nosaukumu '**SK Rasa**', kas piemērota arī izmantošanai bioloģiskajā lauksaimniecībā;
- trīs vasaras rapšu šķirnes ar pieteiktiem nosaukumiem '**Jazz KWS**', '**Sunder**' un '**Brander**'.

No jaunajām Latvijas augu šķirņu katalogam virzītajām šķirnēm divas šķirnes ir radītas tepat Latvijā – ziemas kviešu šķirne 'Talsis', selekcionārs Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts, un sējas lucernas šķirne 'SK Rasa', selekcionārs Zemkopības zinātniskais institūts. Jāpiemin, ka šīs abas Latvijā selekcionētās un arī divas vasaras rapšu šķirnes kā pilnīgi jaunas tiks iekļautas ne tikai Latvijas, bet arī Eiropas Savienības kopējā augu šķirņu katalogā.

Ar visiem saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultātiem, lai izvērtētu savām prasībām atbilstošākās jaunās šķirnes, katrs interesents var iepazīties Valsts augu aizsardzības dienesta mājas lapas [www.vaad.gov.lv](http://www.vaad.gov.lv) sadaļā: *Sākums*

> *Pakalpojumi* > *Augu šķirnes* > *Augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšana*.

Iekļaušana Latvijas augu šķirņu katalogā ir kā apliecinājums šķirņu piemērotībai Latvijas klimatiskajiem apstākļiem. Izmaiņas katalogā tiek veiktas jebkurā brīdī gadījumos, kad šķirnes pārstāvis vēlas atsaukt savu šķirni no kataloga. Jaunu šķirni iekļauj tikai pēc rūpīgas šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas un ar šķirni saistīto dokumentu pārbaudes. Arī ar Latvijas augu šķirņu katalogu var iepazīties valsts augu aizsardzības dienesta mājas lapā *Sākums* > *Reģistri un saraksti* > *Augu šķirnes* > *Latvijas augu šķirņu katalogs*. Sēkļu sertifikācijai un tirdzniecībai Latvijā var izmantot jebkuru šķirni no Eiropas Savienības kopējiem augu šķirņu katalogiem.

Papildus jauno šķirņu virzīšanai uz katalogu NAŠP sanāksmē izvērtēta arī šķirņu pārstāvju vēlme pagarināt šķirņu uzturēšanās termiņu katalogā. Uzturēšanās termiņš tiek pagarināts trim šķirnēm – auzām '**Ivory**' līdz 2026. gada 31. decembrim un divām Latvijā selekcionētajām kartupeļu šķirnēm '**Sniegoga**' un '**Agrie baltie**' līdz 2018. gada 31. decembrim. 